

# МІНІ-САНАТОРЫЙ ДЛЯ ВЯСКОЎЦАЎ

**Гэты будынак па вуліцы Дубко ў аграгарадку Верцялішкі для многіх жыхароў стаў другім домам. Тут усё па-сямейнаму, без афіцыёзу і фармалізму. Сюды ідуць, каб сустрэцца з аднавяскоўцамі, адпачыць у пакоі ароматэрапіі, паляжаць на масажнай кушэцы, згуляць у більярд, заняцца ёгай і выпіць кіслародных катэіль. Чым не міні-санаторый? Прычым для пенсіянераў — цалкам бясплатны.**

## Падарунак ад калгаса

Цэнтр адпачынку ў Верцялішках яшчэ зусім малады. Ён з'явіўся два гады таму ў будынку, дзе раней была амбулаторыя. А для медыцынскай установы мясцовая гаспадарка пабудавала новы, сучасны аб'ект. Але і стары будынак пуставаў нядоўга. СПК «Прагрэс-Верцялішкі» сумесна з раённым сацыяльным цэнтрам адкрылі тут аддзяленне дзённага знаходжаньня для грамадзян сталага ўзросту. Так афіцыйна называецца ўстанова, якую тут ведаюць як цэнтр вольнага часу.

Яго загадчыца Кацярына Сыянтковіч успамінае, як ахвотна адгукнуўся на ініцыятыву старшыня гаспадаркі Васіль Рэвяка. Менавіта дзякуючы СПК будынак капітальна адрамантавалі і абсталявалі ўсім неабходным. Але і пасля гэтага калгас не застаецца ўбока. Кожны месяц ён выдаткоўвае 200 рублёў на падтрымку цэнтры. За гэтыя сродкі купляюць гарбаты на лекавых травах, кандытарскія вырабы. Пасля кожнага мерапрыемства ўсе наведвальнікі

збіраюцца за сталом у фітабары. Нядаўна гаспадарка падарыла цэнстру апарат для кіслародных катэільяў — як у сапраўдным санаторыі.

## Рэлаксацыя з ПАХАМ МЯТЫ

Па словах **начальніка ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Гродзенскага райвыканкама Ігара Булая**, такога цэнтры няма нідзе больш у краіне. Хоць устаноў з дзённым знаходжаннем для сталых людзей нават у раёне няма. Але ў Верцялішках рэалізавана ідэя вольнага часу з элементамі аздаўлення.

— Старшыня СВК пабываў за мяжой, пабачыў, як там жывуць пенсіянеры, і стаў ініцыятарам такога адпачынку ў сваёй гаспадарцы, — заўважыў Ігар Булай. — Вось напрыклад, пакой ароматэрапіі. Сядзіш сабе ў ратангавым крэсле, пад цёплым пледам, пад нагамі — спецыяльны масажор, гучыць спакойная музыка і разносіцца лёгка вадар мяты. І гэта толькі адна з паслуг. А вы прайдзіце па цэнтры, убачыце, які тут узровень. Гэта цэнтр будучыні.

Інструктар па рэабілітацыі Кацярына Кашкевіч — адна з чатырох работнікаў установы. Яна — прафесійны рэабілітолаг, тры разы на тыдзень праводзіць заняткі па аэробіцы, гімнастыцы.

— Прыходзіў, напрыклад, наш пенсіянер, у якога быў інсульт, у яго дрэнна працуе рука, і мы з ім распрацоўвалі яе, каб узнавіліся функцыі, — расказвае Кацярына. — Вельмі папулярная ёга для сталых

людзей — з ухілам на расцяжку, распрацоўку суставаў і агульным комплексам для ўсіх відаў цягліцы.

У адным з пакояў устаноўлена некалькі новых трэнажораў. За дзень можна прайсці цэлы комплекс паслуг. Многім, напрыклад, падабаецца масажная кушэтка. А для мужчын абсталявана бильярдна залы. Часта наведваецца сюды Эдуард Баляслававіч з партнёрамі. Ён лічыць, што ў цэнтры нават за тыдзень можна адпачыць не горш, чым у санаторыі. А вось Іван Андрэевіч хоць і заняты работамі на ўчастку, але знаходзіць час, каб прыйсці ў цэнтр на рэпетыцыю хору.

— Пазнаёміўся з мясцовай жанчынай і пераехаў сюды. У вёсцы мне значна веселей, чым у горадзе, — кажа пенсіянер.

Па просьбе наведвальнікаў тут з'явіліся камп'ютарныя курсы. Многія завялі старонкі ў сацыяльных сетках, карыстаюцца паслугамі інтэрнэт-банкінгу. Дарэчы, фінансаванне курсаў, як і гуртка па дэкартаўна-прыкладным мастацтве, таксама ўзяла на сябе мясцовая гаспадарка. Для пенсіянераў усё бясплатна.

— Прыйсці сюды можа кожны, хто мае жаданне, без абмежаванняў, — паведаміла Кацярына Сыянтковіч. — Жыхары іншых сельсаветаў таксама могуць прыходзіць, але для іх паслугі будуць платныя: за адну гадзіну — два рублі. Усяго нас наведвае каля ста чалавек, а свае карткі пастаянных наведвальнікаў маюць чалавек семдзесят. Многія працавалі ў калгасе, ёсць былыя настаўнікі, медработнікі. Гэты цэнтр мы стваралі, каб адцягнуць людзей ад паўся-

Як працуе сучасны цэнтр вольнага часу для сталых людзей



УНІКАЛЬНЫ ВОПЫТ

дзённых спраў, а таксама аздаравіць іх.

## Ад праекта да праекта

Кацярына Антонаўна — былы дырэктар школы, мае вялікі вопыт арганізатарскай дзейнасці. Дзякуючы гэтаму цэнтр актыўна займаецца міжнароднымі праектамі, якія фінансуе Еўрапейскім саюзам.

Першы праект быў накіраваны на сацыялізацыю дзяцей з інваліднасцю. У цэнтры стварылі лячэны тэатр «Званочак». Валанцёры пашылі лялькі. Пасля завяршэння праекта ўсе перадалі школе. Другі праект датычыўся даўгалецця з добрым здароўем. У яго рамках тут набылі масажор для ног, кій для скандынаўскай хады і гімнастычныя кілімкі.

— Цяпер мы рэалізуем праект «Дзяцінства, апаленае вайной». У нас ёсць таварыства «Дзеці вайны», члены якога нарадзіліся з 1941 да 1944 года. Мы віншуем іх з днём нараджэння, арганізавалі экскурсіі, мерапрыемствы, выстаўкі. А нядаўна прыйшлі з праектам «Актыўнае даўгалецце», ён таксама будзе рэалізаваны, — паведаміла Кацярына Антонаўна.

Цэнтр адпачынку ў Верцялішках працуе, што называецца, па максімуме. Як расказала дырэктар

раённага цэнтры сацыяльнага абслугоўвання Ангеліна Даўгашэй, сюды са Скідзеля будуць прыязджаць на рэабілітацыю людзі з інваліднасцю. Праект пачне працаваць у хуткім часе.

— Вельмі важна мець такую базу, якая можа працаваць у шырокім фармаце для сацыялізацыі інвалідаў, — кажа Ангеліна Даўгашэй. — Тут створана безбар'ернае асяроддзе ва ўсім будынку, ад увахода да санітарных памышканьняў. Людзі ў інвалідных калясках могуць спакойна тут перасоўвацца.

## Час адпачываць

Кожнае свята — гэта нагода сабрацца разам. У цэнтры ёсць нямала актыўных і таленавітых людзей, якія не даюць сумаваць. Валянціна Міхайлаўна была ў ліку першых удзельнікаў народнага хору «Ніва». Яшчэ яна займаецца на трэнажорах, ходзіць на ароматэрапію, любіць скандынаўскую хаду. Дарэчы, па хаду тут ёсць і свае чэмпіёны — гэта 80-гадовая Алена Паўлюкевіч. Жанчыны пасля актыўнага адпачынку любяць пасядзець са сваімі сяброўкамі за кубачкам гарбаты, паспяваць даўнія песні.

Маргарыта УШКЕВІЧ,  
фота аўтара.

# ФОРМЫ РОЗНЫЯ, А ЗМЕСТ АДЗІН

Дзівінскае аддзяленне сацыяльнай дапамогі працуе на два сельсаветы

**«Што самае важнае ў нашай рабоце? — перапытвае Наталля Данілюк і тут жа адказвае: — Усмешка, добрае стаўленне, умение падтрымаць гутарку. Здаралася і такое пачуццё: «Сёння не трэба нічога рабіць, давай пагаворым». Ну а яшчэ рухавасць, мабільнасць. За дзень некалькі чалавек трэба наведаць, шмат чаго зрабіць».**

Наталля — адна з 45 сацыяльных работнікаў 2-га аддзялення дамашняй сацыяльнай дапамогі Кобрынскага тэрытарыяльнага цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Гэтае аддзяленне размяшчаецца ў Дзівіне, у вёсцы, на краі Кобрынскага раёна і Брэсцкай вобласці. У дзевяці вёсках Дзівінскага і Павіцэўскага сельсаветаў абслугоўваюцца 265 чалавек.

## 44 + 1

— Усе нашы работнікі ў асноўным маюць немалы стаж, калектыў даўно склаўся — расказвае **інспектар па асноўнай дзейнасці Вольга РАМАНЮК**. — У вёсцы ёсць пэўная спецыфіка. Нашы работнікі маюць менш падшэфных, чым іх калегі ў горадзе. Таму што людзі, як правіла, жывуць у вясковых хатах, без зручнасцяў, з пчым ацяпленнем. Работы па іх абслугоўванні больш. Ды і адлегласць паміж дамамі, а то і паміж населенымі пунктамі іншая.

У аддзяленні працуюць 44 жанчыны і адзін прадстаўнік моцнага полу. 27-гадовы Павел Брыштэн ужо пяць гадоў спяшаецца да сваіх падшэфных. «У яго ёсць самыя важныя для нашай работы якасці — камунікабельнасць, добразычлівасць. Нашы пенсіянеры вельмі задаволены работай Паўла», — адзначыла Вольга Раманюк. Яшчэ



Наталля ДАНИЛЮК і Надзея СМЯХОВІЧ.

Дзівінскае аддзяленне мае на сваім рахунку такія формы абслугоўвання, як дамы зімоўкі і замяшчальная сям'я.

## Удваіх — лягчэй

Назваецца цяпер так — дом зімоўкі. А насамрэч і ў Павіцці, і ў Дзівіне на зіму сыходзяцца па дзве бабулі. Так ім лягчэй, а галоўнае — веселей, перазімаваць. Напрыклад, у Павіцці да Васілісы Раманаўны Герасімік перабралася Ганна Арсенцьеўна Жук. Узвях лягчэй ладзіць хатнюю гаспадарку, паліць у печы, гатаваць ежу. Жанчын рэгулярна наведвае сацыяльны работнік, аказвае дапамогу. Ды і эканомія адчувальная, асабліва калі халодная зіма, трэба нарыхтоўваць многа дроў, брыкету. Зноў жа, калі адзін захварэе, другі можа патэлефанаваць на ФАП, выклікаць доктара. Такія формы сябе добра зарэкамендавалі, важна толькі падбіраць людзей псіхалагічна сумяшчальных. Часам яны і самі дамаўляюцца, іншым трэба падказаць, кажуць у аддзяленні.

У гэтай жа вёсцы Павіцце не так даўно з'явілася замяшчальная сям'я. 50-гадовая

Алена Якаўлеўна Шапяцюк — інвалід першай групы з дзяцінства. Яна не бачыць, абслугоўваць сябе належным чынам не можа. Раней жыла са сваякамі, а калі засталася адна, яе ўзяла ў сваю сям'ю цёзка па прозвішчы і імені — Алена Паўлаўна Шапяцюк. Алена Паўлаўна засталася ўдавою, жыве з трыма дзецьмі. У гэтай сям'і жанчыне-інваліду камфортна. Сацыяльныя работнікі пастаянна наведваюцца, знаёмься з абстаноўкай, калі трэба, гатовы аказаць патрэбную дапамогу. Як і астатнім сваім падшэфным.

## Цэх чысціні

Ну, напрыклад, надзвычай актуальнай выглядае дапамога па генеральнай прыборцы дома, скажам, вясной напярэдадні Вялікадня альбо восенню пасля ўсіх сельгасработ. Гаспадыні ў гэты час, як правіла, перамываюць коўдры, пакрывалы, фіранкі. А для старых людзей, асабліва тых, хто хворы, адзінокі, такія справы могуць стаць сапраўдным праблемай. Цяпер, калі ў аддзяленні з'явілася свая пральня, многія праблемы вырашаюцца. Гэты цэх чысціні мае дзве пральныя машыны — на 7 і 10 кілаграмаў загрузкі, а таксама сушылку і прэс. Цэны на паслугі тут сацыяльныя, адна загрузка абыходзіцца для кліента прыблізна ў 12 рублёў. Затое можна памыць усе пасцельныя прыналежнасці, сталовую ці іншую бялізну. «Паслугай актыўна карыстаюцца пажылыя людзі», — расказвае Галіна Кокіч — работніца пральні.

## Жаданы госьць

Але ж самая галоўная справа аддзялення сацыяльнай дапамогі — штодзённый догляд сваіх падшэфных, дапамога ў іх побытавых і гаспадарчых клопатах. Адна з сямі падапеч-

ных Наталлі Данілюк, пра якую згадвалася ў самым пачатку, — Надзея Канстанцінаўна Смяховіч. У яе мы і засталі Наталлю.

Хоць на доме Надзея Канстанцінаўна і няма шпільды пра тое, што гэта дом узорнага парадку, яе смела можна туды вешаць. Бо такую ідэальную чысціню рэдка сустрэнеш не толькі ў вясковай хаце, але нават у гарадской кватэры. На чысцюкім белым абрусе раскладзены здымкі любімых людзей. Так склалася жыццё, што Надзея Канстанцінаўна цяпер адна. Адзін сын жыве ў Маскве, другі — у Адэсе. Прыязджаюць часта, сёлета былі два разы, летась за год наведвалі маму нават тройчы. Але ж часцей бабуля з унукамі цяпер камунікуе па «Скайпе». І калі тры гады таму ўзніклі праблемы з суставамі, яна зразумела, што патрэбная дапамога, напісала заяву на паслугі сацыяльнага работніка. Бо нават у краму не магла зайсці, даводзілася прасіць суседзяў. А цяпер вось Наталля і ў краму сходзіць, і па хатняй гаспадарцы дапаможа.

— Усе нашы работніцы добрыя, адказныя. І калі Наташу падмянялі ў час яе адпачынку, таксама старанныя дзяўчаты прыходзілі. Складаная ў іх праца, — разважае Надзея Канстанцінаўна. — Сярод нас таксама розныя бываюць. Ну што вы хочаце, калі чалавек стары, хворы, капрызны?.. Я і сябе часам лаўлю на тым, што прашу яе затрымацца, пагаварыць. Хоць і разумею, ёй хутчэй бегчы трэба, бо другія чакаюць, — працягвае пенсіянерка. — Мы з Наташай ужо амаль як сяброўкі, дзелімся нейкімі сямейнымі справамі, абмяркоўваем працытанае ў газетах, убачанае па тэлевізары. Два разы на тыдзень яна для мяне самы жаданы госьць.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Кобрынскі раён.